

KHẢO SÁT ẢNH HƯỞNG CỦA ĐỘ TUỔI GỐC GHÉP VÀ THỜI ĐIỂM NGẮT ĐỌT THÍCH HỢP TRÊN CÂY DƯA LEO (*Cucumis sativus* L.) GHÉP MƯỚP (*Luffa cylindrical* L.)

Nguyễn Đức Toàn², Trần Thị Ba¹, Võ Thị Bích Thủy¹, Trần Nguyễn Ngọc Minh³ và Thái Văn Tân³

¹ Khoa Nông nghiệp & Sinh học Ứng dụng, Trường Đại học Cần Thơ

² Học viên Cao học Trồng trọt K18, Khoa Nông nghiệp & Sinh học Ứng dụng, Trường Đại học Cần Thơ

³ Sinh viên Khoa học Cây trồng K37, Khoa Nông nghiệp & Sinh học Ứng dụng, Trường Đại học Cần Thơ

ABSTRACT

Experiment was conducted at the experimental farm, College of Agriculture and Applied Biology, Can Tho University from September to December 2012. The objectives were to determine ages of luffa seedlings (*Luffa cylindrical* L.) as rootstocks and shoot cutting different times of cucumber (*Cucumis sativus* L.) as scions grafted on luffa to increase plant growth and fruit yield. Experiment was laid out as split-plot design with three replicates, including the main plot with three treatments of long luffa rootstock ages: 14, 19, 24 days and sub-subplot with three treatments: non shoot cutting as the control, shoot cutting at fifth-leaf and shoot cutting at tenth-leaf. Grafting techniques were applied by tube grafting methods. Results indicated that cucumber scions grafting onto luffa rootstocks got high survival ratio (higher than 91,67%) and obtained early flowering, fruitset. Ages of luffa rootstocks from 14 to 24 days after sowing did not affect on growth of cucumber and obtained yield around 27.87 – 30.30 tons/ha. Shoot cutting at fifth-leaf increased significantly the number of branches (3.81 branches/plant), fruit number (29.41 fruits/plant) and yield (31.73 tons/ha) in comparison with non grafting plant (2.85 branches, 26.16 fruit/plant và 28.90 tons/ha, respectively).

TÓM TẮT

Thí nghiệm được thực hiện tại Trại Thực nghiệm, Khoa Nông nghiệp & Sinh học Ứng dụng, Trường Đại học Cần Thơ từ tháng 9 đến tháng 12 năm 2012 nhằm mục tiêu xác định tuổi gốc ghép và thời điểm ngắt đọt thích hợp trên cây dưa leo (*Cucumis sativus* L.) ghép gốc mướp (*Luffa cylindrical* L.) cho sinh trưởng tốt và năng suất cao. Thí nghiệm được bố trí theo thể thức lô phụ với 3 lặp lại, lô chính gồm 3 nghiệm thức độ tuổi gốc ghép mướp: 14, 19, 24 ngày và lô phụ gồm 3 nghiệm thức: không ngắt đọt, ngắt đọt ở lá 5 và ngắt đọt ở lá 10, áp dụng phương pháp ghép nối ống cao su. Kết quả thí nghiệm cho thấy ngọn dưa leo ghép trên gốc mướp có tỷ lệ sống rất cao (hơn 91,67%) và ra hoa, đậu trái rất sớm. Tuổi gốc ghép mướp 14 - 24 ngày không ảnh hưởng đến sinh trưởng của dưa leo và cho năng suất tương đương nhau (27,87 - 30,30 tấn/ha). Biện pháp ngắt đọt dưa leo ghép mướp ở lá thứ 5 đã làm tăng số nhánh (3,81 nhánh), số trái (29,41 trái/cây) và năng suất (31,73 tấn/ha) so với không ngắt (2,85 nhánh, 26,16 trái/cây và 28,90 tấn/ha, tương ứng).

Thông tin chung:

Ngày nhận: 26/9/2014

Ngày chấp nhận: 07/11/2014

Title:

Evaluate the effect of rootstock ages and shoot cutting times of cucumber grafted on luffa

Từ khóa:

Dưa leo, mướp, ghép, ngắt đọt, tuổi gốc ghép, sinh trưởng, năng suất

Keywords:

Cucumber, luffa, grafting, rootstock ages, shoot cutting, growth, yield

1 MỞ ĐẦU

Canh tác dưa leo những năm gần đây gặp nhiều khó khăn vì bệnh chết dây do nấm *Fusarium oxysporum* gây ra và làm thiệt hại lớn về năng suất cũng như hiệu quả kinh tế. Để tăng khả năng chống chịu của cây dưa leo, sử dụng cây mướp hương làm gốc ghép đã được nghiên cứu và đạt được hiệu quả khá cao (Phan Ngọc Nhí, 2013). Tuy nhiên trong quá trình nghiên cứu nhận thấy rằng sự sinh trưởng, phát triển và năng suất cây dưa leo ghép mướp chịu ảnh hưởng nhiều bởi tuổi gốc ghép và thời điểm ngắt đợt trong quá trình cây dưa leo ghép phát triển (Lý Hoàng Luân, 2013). Chính vì vậy, đề tài được thực hiện nhằm mục tiêu xác định độ tuổi gốc ghép mướp và thời điểm ngắt đợt thích hợp cho sự sinh trưởng, phát triển và năng suất cây dưa leo ghép.

2 VẬT LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP

2.1 Vật liệu

Giống: dưa leo F₁ CN527 (Công ty Giống cây trồng Chánh Nông phân phối), mướp hương địa phương (OP), phân bón gồm vô, hữu cơ vì sinh

KG-Trico, NPK 16-16-8-13S, Urea, KCl, Ri phù sa V (kích thích ra rễ), màng phủ nông nghiệp, cây làm giàn, dây chì, lưới làm giàn, thước dây, thước kẹp, cân, ly nhựa, khay ươm chuyên dùng, rỗ nhựa gieo ngọn ghép, lưới lam, cùn và một số vật liệu cần thiết khác.

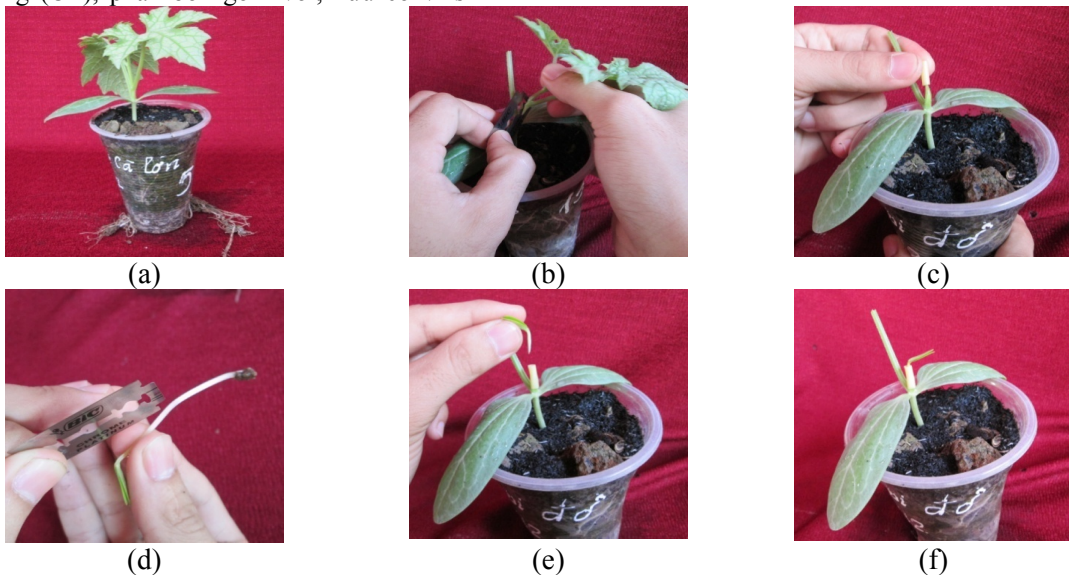
2.2 Phương pháp

Kỹ thuật canh tác

Chuẩn bị gốc ghép: hạt mướp làm gốc ghép được gieo 3 đợt, mỗi đợt cách nhau 5 ngày. Hạt được ngâm 2 giờ trong nước ấm (45-50°C) và ủ trong khăn bần lông đến khi hạt nảy mầm thì cho vào ly (gồm đất, tro trâu, phân hữu cơ).

Chuẩn bị ngọn ghép: trước khi ghép 3 ngày thì gieo hạt dưa leo. Hạt dưa leo được gieo trong rỗ nhựa, đáy rỗ được lót 1 lớp lưới mỏng để cát không rơi ra ngoài.

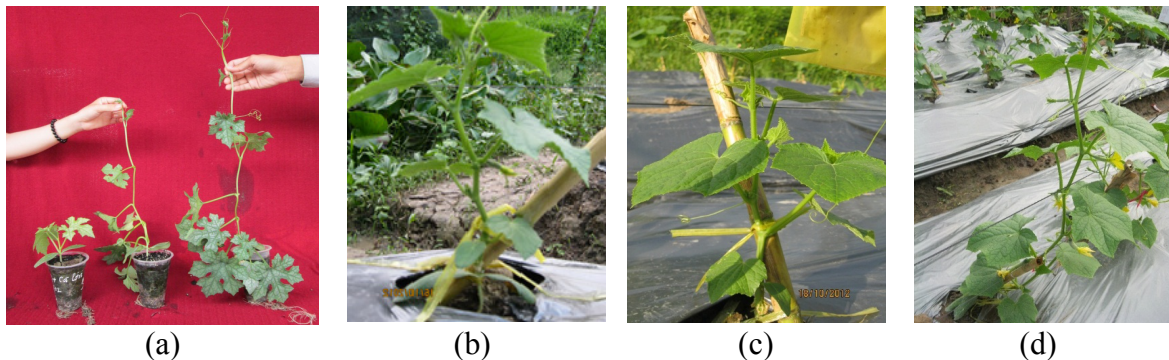
Phương pháp ghép: Ghép nối ống cao su (Trần Thị Ba, 2010). Kỹ thuật ghép theo Hình 1. Khi cây ghép có lá thật thì đem trồng (12 ngày sau khi ghép).

Hình 1: Quy trình ghép dưa leo trên gốc mướp (a) Gốc mướp, (b) Cắt chéo ngọn mướp một góc 30°, (c) Ấn nửa ống cao su vào gốc mướp đã cắt bỏ ngọn, (d) Cắt chéo ngọn dưa leo tương tự mướp, (e) Đặt ngọn dưa leo vào ống cao su, (f) Cây ghép hoàn chỉnh

Sau khi trồng ra đồng, tiến hành ngắt đợt ngay trên vị trí lá thật thứ 5 (thí nghiệm ngắt đợt ở lá 5) và ngay trên vị trí lá thứ 10 (thí nghiệm ngắt

đợt ở lá 10). Các thí nghiệm thực không ngắt đợt để cây phát triển tự nhiên (Hình 2).

Hình 2: (a) Gốc ghép mướp ba độ tuổi khác nhau 14, 19, 24 ngày tuổi và cây dưa leo ghép: (b) không ngắt đọt, (c) ngắt đọt ở lá 5 và (d) ngắt đọt ở lá 10

Bảng 1: Loại phân, lượng phân và thời kỳ bón cho dưa leo ghép, trại thực nghiệm khoa NN &SHƯĐ, ĐHCT

Loại phân (kg/ha)	Tổng số	Bón lót	Bón thúc (18-20 NSKT)	Bón nuôi trái (35-40 NSKT)
Vôi	1.000	1.000	-	-
Phân hữu cơ vi sinh	1.000	1.000	-	-
16-16-8-13S	850	300	140	250
KCl	86		43	43
Risopla V	3	-	Tưới ngay sau khi rải phân thúc	
Phân cá	10 lít	-	Chia thành nhiều lần tưới lúc cây ra hoa, trái	

Còn lại 160 kg NPK 16-16-8 chia làm nhiều lần tưới (3-5 ngày/lần) từ 45 ngày đến cây tàn

Bón phân: Theo công thức phân: 136 N - 136 P₂O₅ - 120 K₂O kg/ha. Thời điểm và liều lượng bón phân theo Bảng 1.

Bố trí thí nghiệm: theo thể thức lô phụ với 3 lần lặp lại, mỗi lặp lại có 16 cây. Lô chính gồm 3 nghiệm thức tuổi gốc ghép mướp là 14, 19, 24 ngày tuổi và lô phụ gồm 3 nghiệm thức: Không ngắt đọt, ngắt đọt ở lá 5 và ngắt đọt ở lá 10.

Thu thập số liệu (ghi nhận chỉ tiêu 12 cây/lô):

- Chiều dài thân (cm): Đo vị trí từ vết ghép đến đỉnh sinh trưởng của thân dài nhất, dùng thước dây.
- Số lá trên thân (lá/thân): Đếm từ lá thật đầu tiên đến lá ngọn cuối cùng trên thân dài nhất (những lá có chiều dài phiến ≥ 2 cm).
- Số nhánh trên thân (nhánh/thân): Đếm tổng số nhánh hữu hiệu (có mang trái) trên thân dài nhất của cây dưa leo.
- Đường kính gốc thân (mm): Đo dưới vị trí ghép 1 cm (gốc ghép), trên vị trí ghép 1 cm (gốc thân ngọn ghép) bằng thước kẹp.

- Kích thước trái (cm): Đo chiều dài từ chân của cuống trái đến chóp đuôi trái và đường kính trái ngay giữa thân, dùng thước kẹp.
- Tổng số trái trên cây (trái/cây): Đếm toàn bộ trái (thương phẩm và không thương phẩm) ở tất cả các lần thu hoạch.
- Năng suất (tấn/ha): Tính năng suất trên/lô (cân trọng lượng trái dưa leo của tất cả các lần thu hoạch) sau đó quy ra năng suất trên hecta.

Xử lý số liệu: xử lý thống kê số liệu thí nghiệm bằng phần mềm SPSS 16.0, phân tích phương sai (ANOVA) để phát hiện sự khác biệt giữa các nghiệm thức và dùng kiểm định LSD ở mức ý nghĩa 5% để so sánh các số trung bình.

3 KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

3.1 Tỷ lệ cây sống sau ghép, tỷ lệ cây sống sau khi trồng ra đồng

Tỷ lệ sống sau khi ghép của dưa leo ghép gốc mướp ở những độ tuổi khác nhau đạt rất cao (91,67-93,19%), khác biệt không ý nghĩa thống kê (Bảng 2). Kết quả cho thấy dưa leo ghép gốc mướp rất dễ thành công và không phụ thuộc vào độ tuổi gốc ghép, phù hợp với nghiên cứu Phan Ngọc Nhí (2013). Tuy nhiên, độ tuổi 24 ngày thao tác ghép khó hơn do đường kính gốc ghép khá to so với gốc

ghép 14 và 19 ngày. Tỷ lệ sống sau khi trồng ra đồng của cây dưa leo ghép gốc mướp ở những độ tuổi khác nhau cũng khác biệt không ý nghĩa thống kê, dao động từ 88,89-91,67% (28 ngày sau khi

trồng). Cây chết là do hai nguyên nhân: (1) gió mạnh làm gãy thân ngay vị trí ghép, (2) do sự không tương thích giữa gốc và ngọn ghép làm cho cây sinh trưởng còi cọc và chết.

Bảng 2: Tỷ lệ cây sống sau ghép, tỷ lệ sống sau khi trồng ra đồng các nghiệm thức tuổi gốc ghép

Nghiệm thức	Tỷ lệ cây sống sau ghép (%)	Tỷ lệ cây sống sau khi trồng ra đồng (%)
Gốc ghép mướp 14 ngày	93,05	88,89
Gốc ghép mướp 19 ngày	91,67	91,67
Gốc ghép mướp 24 ngày	93,19	88,89
F	ns	ns
CV. (%)	5,12	9,83

ns: không khác biệt qua phân tích thống kê

3.2 Thời gian 50% hoa nở, số lần thu hoạch trái dưa leo

Dưa leo ghép gốc mướp có tỉ lệ 50% số cây có hoa nở khá sớm, 12 ngày sau khi trồng (NSKT) đối với nghiệm thức không ngắt đọt và ngắt đọt ở lá thứ 10, nghiệm thức ngắt đọt ở lá thứ 5 trở hoa trễ hơn (20 NSKT) (Bảng 3, Hình 3). Điều này có thể giải thích do ngắt đọt sớm giúp các nhánh bên sinh trưởng sinh dưỡng mạnh làm chậm thời gian trở hoa của cây. Kết quả phù hợp với nghiên cứu của Kurata (1976), Sakata *et al.* (2007), Lý Hoàng Luân (2013) và Phan Ngọc Nhí (2013).

Số lần thu hoạch trái dưa leo ghép mướp từ 40 - 45 ngày (Bảng 3, Hình 3). Theo Nguyễn Thị Hương (2004) thời gian thu hoạch trái của cây mướp có thể kéo dài 8 - 9 tháng, điều này có thể

ảnh hưởng đến thời gian thu hoạch của cây dưa leo khi ghép trên gốc mướp. Theo Lâm Ngọc Phương (2012), gốc ghép có thể ảnh hưởng đến sự ra hoa và kết trái của ngọn ghép. Tương tự, theo Kim and Lee (1989) cây dưa leo ghép có thể kéo dài thời gian thu hoạch do khả năng hút nước và muối khoáng cao hơn so với cây không ghép.

Bảng 3: Thời gian 50% hoa nở, số lần thu hoạch trái dưa leo các nghiệm thức ngắt đọt dưa leo ghép mướp

Nghiệm thức	Thời gian 50% hoa nở	Số lần thu hoạch trái (lần)
Không ngắt đọt	12	45
Ngắt ở lá thứ 5	20	40
Ngắt ở lá thứ 10	12	45

Số liệu được tính trung bình

Hình 3: Dưa leo ghép gốc mướp (a) Ra hoa ở 12 NSKT, (b) Cho thu hoạch ở 20 NSKT

3.3 Tỷ số đường kính gốc trên đường kính ngọn

Tỷ số đường kính gốc ghép mướp/ngọn ghép dưa leo của các độ tuổi gốc ghép và dưa leo ghép gốc mướp ngắt đọt khác biệt không ý nghĩa thống

kê ở các giai đoạn khảo sát (Bảng 4). Điều này cho thấy độ tuổi gốc ghép mướp (14, 19, 24 ngày tuổi) và biện pháp ngắt đọt đều có sự tương thích tốt giữa gốc ghép và ngọn ghép.

Bảng 4: Tỷ số đường kính gốc/đường kính ngọn các nghiệm thức

Nghiệm thức	Ngày sau khi trồng			
	14	28	42	56
Gốc ghép mướp 14 ngày	0,56	0,79	0,90	0,91
Gốc ghép mướp 19 ngày	0,52	0,81	0,88	0,85
Gốc ghép mướp 24 ngày	0,51	0,69	0,89	0,89
Không ngắt	0,55	0,80	0,89	0,86
Ngắt ở lá 5	0,53	0,72	0,89	0,89
Ngắt ở lá 10	0,51	0,77	0,90	0,90
F tuổi gốc ghép	ns	ns	ns	ns
F vị trí ngắt đọt	ns	ns	ns	ns
F tương tác	ns	ns	ns	ns
CV. (%) (tuổi gốc ghép)	8,49	18,97	9,45	5,64
CV. (%) (vị trí ngắt đọt)	6,23	20,50	9,72	4,74

ns: Khác biệt không ý nghĩa thống kê

Bảng 5a: Chiều dài thân, số nhánh và số lá dưa leo trên thân dài nhất thời điểm 56 NSKT các nghiệm thức tuổi gốc ghép

Nghiệm thức	Chiều dài thân (cm)	Số nhánh (nhánh/thân dài nhất)	Số lá (nhánh/thân dài nhất)
Gốc ghép mướp 14 ngày		3,39	25,76
Gốc ghép mướp 19 ngày	174,75	3,81	25,37
Gốc ghép mướp 24 ngày	178,36	3,15	26,28
F (tuổi gốc ghép)	ns	ns	ns
F tương tác	ns	ns	ns
CV. (%) (tuổi gốc ghép)	24,20	19,37	5,13

ns: Khác biệt không ý nghĩa thống kê

Bảng 5b: Chiều dài thân, số nhánh và số lá dưa leo trên thân dài nhất thời điểm 56 NSKT các nghiệm thức ngắt đọt

Nghiệm thức	Chiều dài thân (cm)	Số nhánh (nhánh/thân dài nhất)	Số lá (nhánh/thân dài nhất)
Không ngắt	216,94 a	2,85 b	31,08 a
Ngắt ở lá 5	177,74 b	3,70 a	24,25 b
Ngắt ở lá 10	145,37 c	3,77 a	20,96 c
F (vị trí ngắt đọt)	**	**	**
F tương tác	ns	ns	ns
CV. (%) (vị trí ngắt đọt)	17,29	11,46	8,88

Trong cùng một cột các số có chữ theo sau giống nhau thì khác biệt không ý nghĩa thống kê qua phép thử Duncan, ** khác biệt 1%, ns: không khác biệt

3.5 Số nhánh dưa leo

Số nhánh dưa leo trên thân dài nhất các nghiệm thức tuổi gốc ghép mướp cũng khác biệt không ý nghĩa thống kê, ở thời điểm 56 NSKT (Bảng 5a). Bảng 5b cho thấy số nhánh dưa leo trên thân dài

3.4 Chiều dài thân dưa leo dài nhất

Chiều dài thân dưa leo ghép trên gốc mướp 14, 19 và 24 ngày tuổi (trừ thời điểm 14 NSKT) khác biệt không ý nghĩa thống kê. Ở thời điểm 56 NSKT chiều dài thân chính dao động từ 174,75-186,94 cm (Bảng 5a). Vậy, tuổi gốc ghép mướp không ảnh hưởng chiều dài thân chính dưa leo nhưng bị ảnh hưởng bởi biện pháp ngắt đọt. Chiều dài thân chính dưa leo ghép gốc mướp không ngắt đọt cao nhất (216,94 cm), khác biệt có ý nghĩa thống kê so với ngắt đọt ở lá thứ 5 (177,74 cm), ngắt đọt lá thứ 10 thấp nhất (145,37 cm) (Bảng 5b).

nhất nghiệm thức không ngắt đọt có số nhánh ít nhất (2,85 nhánh/thân dài nhất) khác biệt thống kê so với ngắt đọt ở lá thứ 5 và ngắt đọt ở lá thứ 10. Vậy, biện pháp ngắt đọt làm tăng số nhánh dưa leo ghép gốc mướp, qua đó có thể làm tăng số trái và năng suất của cây (Hình 4).

(a)

(b)

Hình 4: Cây dưa leo ghép mướp ở 31 NSKT: (a) Không ngắt đọt và (b) Ngắt đọt ở lá thứ 5, trại thực nghiệm Khoa NN & SHƯĐ, ĐHCT

3.6 Số lá

Bảng 5a cho thấy, số lá dưa leo trên thân dài nhất các nghiệm thức tuổi gốc ghép mướp khác biệt không ý nghĩa thống kê, dao động từ 25,37-26,37 lá/thân dài nhất ở thời điểm 56 NSKT. Tuy nhiên, số lá dưa leo khác biệt có ý nghĩa thống kê ở các nghiệm thức ngắt đọt (Bảng 5b), ghép gốc mướp không ngắt đọt có số lá trên thân dài nhất nhiều nhất (31,08 lá) và thấp nhất là ngắt đọt ở lá thứ 10 (20,96 lá). Không ngắt đọt tuy có số lá trên thân dài nhất nhiều hơn có ngắt đọt ở lá 5, nhưng chưa hẳn năng suất cao hơn vì còn bị ảnh hưởng bởi số nhánh trên thân, cây càng nhiều nhánh thì càng nhiều lá.

3.7 Kích thước trái, trọng lượng trái dưa leo

Kích thước và trọng lượng trái dưa leo ghép trên gốc mướp ở những độ tuổi khác nhau khác biệt không ý nghĩa thống kê (Bảng 6), chiều dài trái từ 16,08-16,60 cm, đường kính trái từ 3,62-3,75 cm và trọng lượng trái từ 114,25-119,18 g/trái. Tương tự, kích thước và trọng lượng trái dưa leo ghép mướp với biện pháp ngắt đọt ở những vị trí khác nhau cũng khác biệt không ý nghĩa thống kê, chiều dài trái dưa leo từ 16,13 - 16,42 cm, đường kính trái từ 3,64 -3,74 cm và trọng lượng trái từ 113,85 - 120,74 g/trái. Như vậy, tuổi gốc ghép mướp và biện pháp ngắt đọt không làm thay đổi kích thước và trọng lượng trái dưa leo, có thể những đặc điểm này do đặc tính di truyền của giống quy định (Phạm Hồng Cúc và *ctv.*, 2001).

Bảng 6: Chiều dài, đường kính và trọng lượng trái dưa leo ở độ tuổi gốc ghép và biện pháp ngắt đọt

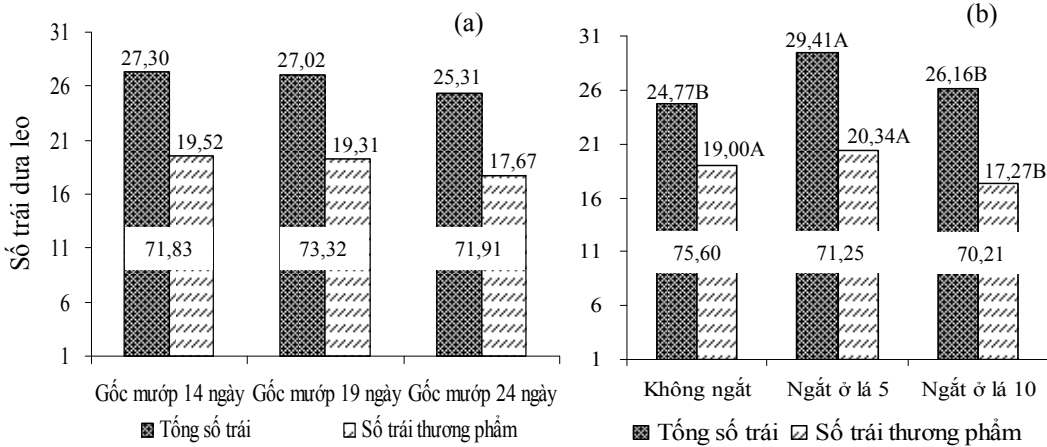
Nghiệm thức	Chiều dài trái (cm)	Đường kính trái (cm)	Trọng lượng trái (g/trái)
Gốc ghép mướp 14 ngày	16,08	3,64	115,29
Gốc ghép mướp 19 ngày	16,23	3,74	120,74
Gốc ghép mướp 24 ngày	16,60	3,69	113,85
Không ngắt	16,13	3,62	114,25
Ngắt ở lá 5	16,42	3,75	119,18
Ngắt ở lá 10	16,37	3,71	116,44
F tuổi gốc ghép	ns	ns	ns
F vị trí ngắt đọt	ns	ns	ns
F tương tác	ns	ns	ns
CV. (%) (tuổi gốc ghép)	3,45	4,25	11,86
CV. (%) (vị trí ngắt đọt)	5,45	4,19	10,93

ns: không khác biệt qua phân tích thống kê

3.8 Số trái trên cây

Dưa leo ghép trên gốc mướp ở ba độ tuổi có tổng số trái, số trái thương phẩm và tỷ lệ trái thương phẩm khác biệt không ý nghĩa thống kê (Hình 5). Kết quả phù hợp với sự sinh trưởng thân lá của cây, chiều dài thân, số lá và số nhánh. Dưa leo ghép gốc mướp, biện pháp ngắt đọt ở lá thứ 5 có tổng số trái (29,41 trái/cây) cao hơn và khác biệt có ý nghĩa thống kê so với không ngắt đọt và ngắt

đọt ở lá thứ 10. Số trái thương phẩm của dưa leo ghép gốc mướp giữa ngắt đọt ở những vị trí khác nhau khác biệt có ý nghĩa thống kê, không ngắt đọt (19,00 trái/cây) và ngắt đọt ở lá thứ 5 (20,34 trái/cây) tương đương nhau và cao hơn so với ngắt đọt ở lá thứ 10 (17,27 trái/cây). Như vậy, biện pháp ngắt đọt ở lá thứ 5 trên dưa leo ghép gốc mướp có ý nghĩa làm tăng tổng số trái trên cây nhưng chưa làm tăng số trái thương phẩm.

Hình 5: Số trái dưa leo các nghiệm: (a) Tuổi gốc ghép, (b) Vị trí ngắt đọt

Hình 5 còn cho thấy trồng dưa leo ghép trên gốc mướp không ngắt đọt có tỷ lệ trái thương phẩm trên tổng số trái (75,6%) cao hơn so với ngắt đọt lá thứ 5 và lá thứ 10 (71,25 và 70,21%). Điều này có thể được giải thích do dưa leo ghép mướp không ngắt đọt ít phân nhánh, trái tập trung chủ yếu trên

thân chính nên cây cung cấp đủ dinh dưỡng để nuôi trái. Ngược lại, cây dưa leo ghép mướp ngắt đọt ở lá thứ 5 và 10 giúp cây phân nhánh nhiều, cây ra nhiều trái cùng lúc và liên tục có thể công thức phân bón thí nghiệm chưa cung cấp đủ dinh dưỡng để nuôi hết trái (Hình 6).

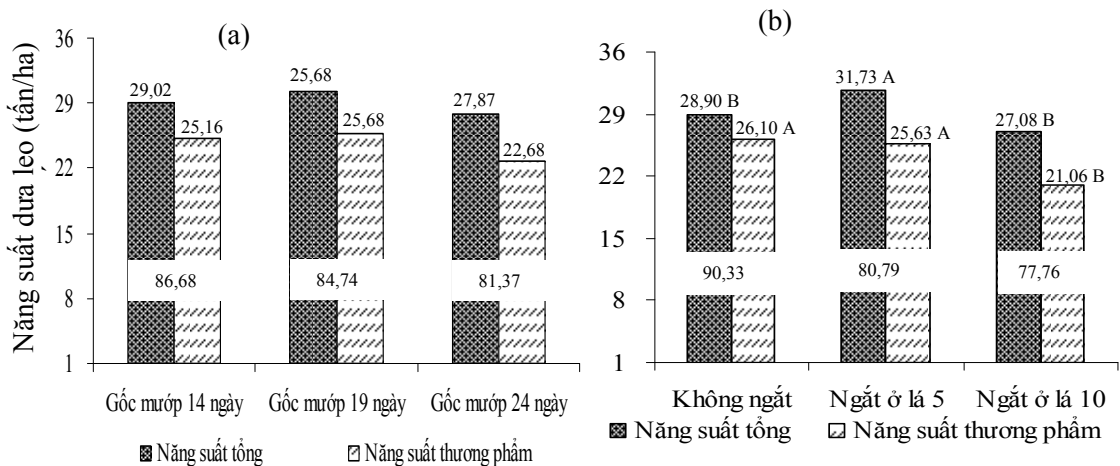

Hình 6: Dưa leo ghép mướp ở 31 NSKT (a) Không ngắt đọt trái ra thân chính và (b) Ngắt đọt lá 5 trái ra nhiều trên thân nhánh

3.9 Năng suất

Dưa leo ghép trên gốc mướp ở 14, 19 và 24 ngày tuổi cho năng suất tổng (29,02; 30,30 và 27,87 tấn/ha) và năng suất thương phẩm (25,16; 25,68 và 22,68 tấn/ha) chiếm tỷ lệ từ (83,53-84,32%), khác biệt không ý nghĩa thống kê (Hình 7). Kết quả này cho thấy tuổi gốc ghép mướp không ảnh hưởng năng suất dưa leo, phù hợp với sinh trưởng thân, lá chồi của cây.

Dưa leo ghép mướp ngắt đọt ở lá thứ 5 cho năng suất tổng (31,73 tấn/ha) cao hơn khác biệt có ý nghĩa thống kê so với dưa leo ghép mướp không ngắt đọt (28,90 tấn/ha) và ngắt đọt lá thứ 10 (27,08 tấn/ha). Năng suất thương phẩm nghiệm thức ngắt đọt ở lá thứ 5 (25,63 tấn/ha) và không ngắt đọt (26,10 tấn/ha) nhiều hơn có ý nghĩa thống kê so với ngắt đọt ở lá thứ 10 (21,06 tấn/ha). Kết quả này phù hợp với số trái thương phẩm trên cây, kích thước và trọng lượng trái.

Hình 7: Năng suất dưa leo các nghiệm thức: (a) Tuổi gốc ghép, (b) Vị trí ngắt đọt

4 KẾT LUẬN

Dưa leo ghép gốc mướp ra hoa sớm (12 NSKT) và thời gian thu hoạch trái khá dài (40 - 45 ngày). Tuổi gốc ghép mướp từ 14 - 24 ngày không ảnh hưởng đến sinh trưởng và năng suất ngọn dưa leo. Dưa leo ghép gốc mướp ngắt đọt ở vị trí lá thứ 5 cây có 3,81 nhánh/thân dài nhất tăng 33,68%, số trái 29,41 trái/cây tăng 12,42% và năng suất 31,73 tấn/ha tăng 9,79% so với không ngắt đọt.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Kim, S.E. and J.M. Lee. (1989). Effect of rootstocks and fertilizers on the growth and mineral contents in cucumber (*Cucumis sativus*). Res. Collection, Inst. Food Develop. Kyung Hee Univ., Korea 10:75-82.
- Kurata, H. (1976). Studies on the sex expression of flowers induced by day-length and temperature in pumpkin and watermelon. Mem. Fac. Agr. Kagawa Univ. 29:1-49.
- Lâm Ngọc Phương và Lê Minh Lý (2012). Giáo trình nhân giống vô tính thực vật. NXB Đại học Cần Thơ. Cần Thơ. Trang 30 – 36.

- Lý Hoàng Luân (2013). Ảnh hưởng của biện pháp bấm đọt dưa leo ghép gốc mướp đến sinh trưởng và năng suất, vụ Hè Thu 2012. Luận văn tốt nghiệp Đại học, Đại học Cần Thơ.
- Nguyễn Thị Hường (2004). Cây rau dinh dưỡng trong bữa ăn gia đình. NXB Thanh Hóa. Trang 68 – 75.
- Phạm Hồng Cúc, Trần Văn Hai và Trần Thị Ba (2001). Kỹ thuật trồng rau. NXB nông nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh. Trang 65 – 78.
- Phan Ngọc Nhí (2013). Ảnh hưởng của các loại gốc ghép họ dưa bầu bí đến khả năng kháng bệnh héo rũ (*Fusarium oxysporum*) và năng suất trên dưa leo (*Cucumis sativus* L.). Luận văn tốt nghiệp thạc sĩ, Trường Đại học Cần Thơ. Cần Thơ.
- Sakata, Y., O. Takayoshi, and S. Mitsuhiro (2007). The history and present state of the grafting of Cucurbitaceous vegetables in Japan. Acta Hort. 731:159-170.
- Trần Thị Ba (2010). Kỹ thuật sản xuất rau sạch. NXB Đại học Cần Thơ. Trang 28 – 40.